

СЕРДЮК І.В., ст.гр. МО-09

Науч. руков.: Лизунова О.М., к.э.н., доц.

ДВНЗ «ДонНТУ» Красноармійський індустріальний інститут,
м. Красноармійськ

ВПЛИВ ЄВРО-2012 НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Изучен иностранный опыт проведения чемпионата Европы по футболу, определены позитивные и негативные факторы влияния Евро-2012 на экономику Украины.

Актуальність. Підготовка до Євро-2012 один з ключових моментів в модернізації української інфраструктури. Євро-2012 є третьою за важливістю спортивною подією у світі, яка має виняткове значення для нашої країни. Проведення турніру в Україні означає можливий значний вплив зовнішніх та внутрішніх інвестицій у такі важливі галузі як будівництво, сферу послуг, зокрема туризм, а також у розширення транспортної інфраструктури. Це особливо необхідно у період економічного спаду та кризи, оскільки може бути основою економічного зростання. Крім того, у зв'язку із орієнтацією нашої держави на Європу, суттєвим є стратегічний аспект, який означає покращення репутації України у світовій спільноті. Тому необхідно дослідити усі аспекти даного явища, як позитивні, так і негативні.

Мета дослідження. Визначення позитивних та негативних факторів впливу Євро-2012 на економіку України.

Основна частина. Чемпіонат Європи з футболу 2012 року – 14-й чемпіонат Європи, який відбудеться в Україні та Польщі. Наша країна планує витратити на його підготовку суму у розмірі 160,593 млрд. грн. З них 28,503 млрд. грн. надійдуть із держбюджету, 22,585 млрд. грн. – із місцевих бюджетів, а найбільшу частку – 109,505 млрд. грн. мають становити інвестиції з інших джерел [4].

В Україні чемпіонат проходитиме у містах: Київ, Дніпропетровськ, Львів, Донецьк (та резервні Одеса, Харків) [1].

Проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року можна розглядати як проект, що з самого початку запрограмований з системними небезпеками.

Можливо, це зумовлено недосконалими розрахунками стосовно очікуваних доходів-витрат внаслідок браку часу, а можливо – недостатнім рівнем розуміння ризиків чиновниками, що можна пояснити відсутністю позитивного досвіду реалізації таких масштабних проектів.

За певних умов існує ймовірність виникнення ситуації, що негативно вплине на імідж України. Серед можливих загроз:

- непомірне зростання боргової залежності держави і корпорацій;

- небезпека дефолту на національному та корпоративному рівнях;
- недофінансування захищених статей бюджету [3].

З точки зору бізнесу європейський футбол, як і весь світовий, є збитковим видом господарської діяльності. Лише кілька національних чемпіонатів, зокрема, англійський та іспанський, можна назвати умовно рентабельними.

На розвиток футболу як бізнесу впливає чимало факторів: площа країни, кількість населення, розмір ВВП, обсяг ВВП на душу населення, природно-кліматичні умови. Від оптимального поєднання цих факторів залежить кількість команд у національному чемпіонаті тієї чи іншої країни, а відтак – і рентабельність клубів та чемпіонату загалом. Внутрішній валовий продукт України за 2009 рік становить майже 1 трильйон гривень [3]. Отже, витрати на чемпіонат сягають близько 15% від ВВП. І це зважаючи на те, що міст, які приймають матчі, всього чотири. В порівнянні з Австрією, де проводився «Євро-2008», ВВП у 2004 році становив 200 мільярдів євро [3]. Витрати країни на підготовку до фінальної частини чемпіонату у чотирьох містах склали 400 мільйонів євро, що становило 0,2% від ВВП [3].

Проведення в Україні чемпіонату Європи 2012 року з футболу дає нашій країні потужні економічні переваги. Про це в коментарі Інформаційному центру заявив професор Крістофер Олд з Австралії. Фахівець, який досліджує феномен міжнародних спортивних подій, стверджує, що вплив на економіку і життя країни Євро-2012 може продовжуватись 10 років.

Перед студентами вищих шкіл у Києві професор Олд, який є деканом Griffith Business School, Університет Гріффіт (Австралія), прочитав відкриту лекцію на тему «Чи може Євро-2012 мати стійкий вплив на українську економіку та суспільство?». На його переконання, спортивні і розважальні заходи світового масштабу мають стійкий довготривалий вплив на економіку, соціальну сферу, і навіть на довкілля. Це один з чинників сталого розвитку суспільства, і країн, які долучені до таких проєктів, переконаний він. Відповідаючи на запитання Інформаційного центру «Україна-2012», чим можна виміряти економічний вплив власне Євро-2012 для України, вчений відповів: «Кожна країна, яка приймає великі спортивні змагання, може розписувати ефект від проведення заходу на 10 років. Як це зробили в Кореї після проведення Олімпійських ігор, і цей ефект справді підтвердився. Стільки ж років Україна відчуватиме вплив Євро. Найбільш видимий в короткостроковій перспективі ефект – туристична галузь, яка обов'язково пожвавиться після проведення чемпіонату Європи в Україні. Переконаний: в туризмі можна очікувати притоку великої частини гостей з усього світу, які повторно приїдуть в Україну – з сім'ями та друзями. Поява європейських гостей змусить будувати нові готелі, відкривати хороші ресторани і покращувати сервіс.

Це, в свою чергу, створить робочі місця. З іншого боку працюватиме соціальний позитив – адже спорт, перемоги, успіх дають людям позитивне мислення і віру в себе», – переконаний експерт.

Інша сторона питання – інфраструктура, яка почала з’являтися в країні – нові стадіони, аеропорти, реконструйовані автошляхи, вокзали. Усе це стало загальнодоступним для всіх українців і піднімає планку загальних соціальних стандартів в країні. Пожвавлення будівництва в приймаючих містах вплине на перебудову в інших містах, що потягне за собою подальший розвиток будівельної галузі.

Щоб посилити економічний ефект від Євро, Україна, на думку експерта, має підготувати свій туристичний продукт і покращити сервіс у галузі. «Українці мають навчитись не чекати закордонних вкладень, а самі інвестувати. Максимальні внутрішні, локальні інвестиції в інфраструктуру підтримають країну. Чим більше вкладається регіональних коштів, тим більше прибутків залишиться в регіонах і країні. Коли домінуватимуть зовнішні інвестиції – гроші витікатимуть за кордон», – переконаний експерт.

Крістофер Олд зауважує, Євро впливатиме на інші сфери, та цей вплив важко виміряти в цифрах. Запровадження волонтерського руху, пропаганда футболу, присутність багатьох спортивних зірок створюють нову соціальну мотивацію, яка оздоровлює суспільство, дає йому нові цінності. Це не менш важливо для країни, ніж економіка.

Чи не найбільшим козиром Євро для України професор вважає покращення іміджу і популяризації країни у світі. «Я гарантую, що після завершення чемпіонату, більшість австралійців точно буде знати, що таке Україна і де вона розташована на мапі світу. Адже багато австралійців обожають футбол і слідкують за розвитком європейського футболу», – каже пан Крістофер Олд [2].

Висновки. Таким чином, проект Євро-2012 дарує нашій країні прекрасну можливість зміцнити міжнародний імідж країни, привабити закордонні та внутрішні інвестиції, розвивати існуючу та будувати нову інфраструктуру. Аби запобігти негативних наслідків, які може спричинити Євро-2012 треба ретельно прорахувати проект проведення чемпіонату, бо саме він сприятиме нарощуванню економічної могутності держави та підвищенню стандартів життя населення.

Бібліографічний список

1. Закон України «Про організацію та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» від 21.12.2008.
2. <http://ukraine2012.gov.ua>.
3. <http://www.nbu.gov.ua>.
4. <http://www.president.gov.ua>.